

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

**РЕФЕРАТ**  
**кваліфікаційної роботи**  
**на здобуття освітнього ступеня магістра**  
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини  
за освітньо-професійною програмою  
«Міжнародні економічні відносини»

на тему: **«Підвищення міжнародної конкурентоспроможності  
підприємства кабельної промисловості (на прикладі ПАТ «Одескабель»)»**

**Виконавець:**

студентка факультету міжнародної економіки

Слабенко Діана Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_  
/підпис/

**Науковий керівник:**

старший викладач

Бурлаченко Дмитро Миколайович

(прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_  
/підпис/

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**Актуальність теми.** Кабельна промисловість є не лише однією із бюджетоутворюючих галузей в Україні, але й має ключове значення для технологічного переозброєння всіх галузей виробництва. Умови існування вітчизняної промисловості, з одного боку, надають перспективи для її поширення та зростання, а з іншого – потребують значних зусиль для подолання негативних рис, притаманних країнам із ринковою економікою, що знаходиться на стадії формування. Досягнення міжнародної конкурентоспроможності промислових підприємств можливо забезпечити лише за умов впровадження ефективної стратегії, яка, у свою чергу, повинна ґрунтуватися на відповідному наборі конкурентних переваг. Проаналізувавши діяльність ПАТ «Одескабель», можна висловити ряд рекомендацій, щодо підвищення конкурентних переваг даного підприємства, а також виділити ряд заходів для підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства загалом.

**Мета дослідження.** На основі дослідження, аналізу та узагальнення особливостей формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства розробити пропозиції щодо її підвищення за рахунок виходу на нові закордонні ринки.

### **Завдання дослідження:**

- дослідити теоретичні основи міжнародної конкурентоспроможності промислових підприємств;
- проаналізувати експортну діяльність ПАТ «Одескабель»;
- виявити чинники, що впливають на міжнародну конкурентоспроможність підприємства;
- оцінити міжнародну конкурентоспроможність ПАТ «Одескабель» та визначити перспективи його розвитку;
- розробити пропозиції щодо підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

**Об'єктом дослідження** є процеси розвитку міжнародної конкурентоспроможності кабельного підприємства.

**Предметом дослідження** є теоретичні та науково - практичні засади економічного забезпечення підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства на світовому ринку кабельно-провідних виробів.

**Методи дослідження.** Методологічною основою дипломної роботи є теоретичні положення економічної науки та праці вчених-економістів в галузі міжнародної конкурентоспроможності промислових підприємств.

При здійсненні даного дослідження були використані методи теоретичного узагальнення, SWOT -аналізу, методу «4Р», методика ЮНКТАД (при дослідженні чинників, що забезпечують міжнародну конкурентоспроможність), метод, заснований на теорії ефективної конкуренції та радар конкурентоспроможності.

**Інформаційною основою** дослідження виступають наукові праці провідних зарубіжних авторів та вітчизняних вчених, звіти підприємства ПАТ «Одескабель», данні балансу підприємства, періодичні видання, наукові публікації, матеріали конференцій та форумів, Інтернет сайти.

**Структура та обсяг роботи.** Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 93 сторінки. Основний зміст викладено на 74 сторінках. Робота містить 17 таблиць, 8 рисунків.

**Публікації.** За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано статті: Слабенко Д.О. «Вплив зовнішніх факторів на міжнародну конкурентоспроможність підприємств кабельної промисловості»//«Проблеми розвитку малих відкритих економік»– Житомир - 2018. –№7 – С. 252-255; Слабенко Д.О. «Дослідження економічної сутності та трактування поняття міжнародна конкурентоспроможність» // «Глобальні та регіональні аспекти інноваційного розвитку економіки» - Одеса-2018- С.81-83;

## ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретико-методичні основи дослідження міжнародної конкурентоспроможності підприємства»** розглянуто економічну сутність та рівні міжнародної конкурентоспроможності підприємства, економічні чинники, що визначають міжнародну конкурентоспроможність підприємства, методичний апарат оцінювання рівня міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

У другому розділі **«Оцінка конкурентоспроможності ПАТ «Одескабель» при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності»** проаналізовано зовнішньоекономічну діяльність ПАТ «Одескабель», вплив чинників на її формування, проведено оцінку рівня міжнародної конкурентоспроможності ПАТ «Одескабель».

У третьому розділі **«Напрями підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства кабельної промисловості»** розглянуто перспективи зростання рівня міжнародної конкурентоспроможності ПАТ «Одескабель», запропоновано заходи, щодо диверсифікації зовнішніх ринків збуту кабельної продукції.

## ВИСНОВКИ

У результаті аналізу широкого спектра теоретичних та аналітичних джерел щодо проблеми міжнародної конкурентоспроможності підприємств кабельної промисловості та визначення напрямків щодо її підвищення зробимо такі висновки:

1. Враховуючи наукові доробки вчених-економістів, що досліджують проблеми міжнародної конкурентоспроможності підприємства, можна визначити дану категорію як стан оптимального використання факторів конкурентоспроможності та конкурентних переваг підприємства в порівнянні з іншими підприємствами спрямованих на досягнення максимально ефективного розвитку та зростання прибутку, здатність підприємства підтримувати конкурентні позиції на світових ринках у порівнянні з підприємствами інших країн – суперників шляхом оптимального використання факторів конкурентоспроможності.

2. Серед особливостей міжнародної конкурентоспроможності промислового підприємства перш за все треба виділити його здатності створювати високоякісну продукцію з низькою матеріаломісткістю, застосуванням новітніх технологій та ефективним управлінням процесами виробництва та реалізації, за умови отримання більшого прибутку, відносно конкурентів.

3. Оскільки в більшості країн світу панує система відкритої ринкової економіки, то будь-який внутрішній ринок може бути сферою конкуренції як вітчизняних так і закордонних виробників і відповідно їх товарів. Тому, треба визнати, що в сучасних ринкових умовах конкуренція в переважній більшості носить міжнародний характер. Тобто міжнародну конкурентоспроможність підприємства можна розглянути на зовнішньому та на внутрішньому ринках

4. Щодо чинників (факторів) впливу на міжнародну конкурентоспроможність підприємства, то їх слід розділити на чинники зовнішнього та внутрішнього середовища:

5. 1)внутрішні:

- висока конкуренція на зовнішньому ринку;
- якість товару;
- зв'язок з імпортером;
- надійність постачання;
- унікальність виробу;

2)зовнішні:

- політичні;
- економічні;
- соціальні;
- технологічні

Також градувати їх за наслідками впливу на підприємство – позитивні, негативні. Класифікувати різноманітні загрози також можна за рядом ознак, але якщо узагальнити всі фактори впливу, що можуть діяти на ринку, то за роботою М. Портера можна скоротити їх до чотирьох найважливіших, що взаємодіють між собою та максимально швидко впливають на конкурентостійкість підприємства: потенційні конкуренти, товари заміниники, покупці, постачальники.

Існує багато методологічних підходів щодо оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємства серед яких вважаємо необхідним виділити:

- SWOT- аналіз;
- графічні методи;
- метод на основі ефективної конкуренції

6.Одеський кабельний завод «Одескабель» займає активну позицію на ринку і орієнтований на розширення ринків збуту - перш за все, за рахунок розширення експорту продукції. Продукція підприємства експортується в такі країни: Росію, Білорусь, Республіку Молдову, Придністров'я, Казахстан, Грузію, Вірменію, Азербайджан, країни Європейського Союзу. В експорті переважають ВОК та LAN-кабелі.

Для аналізу міжнародної конкурентоспроможності ПАТ«Одескабель» було обрано метод «4Р», метод, заснований на теорії ефективної конкуренції. Зроблено SWOT- аналіз та побудовано багатокутник міжнародної конкурентоспроможності. Як свідчать результати, ПАТ «Одескабель» має конкурентні позиції на ринку за показниками асортименту, унікальності продукції, каналів збуту, гарантій, технічним рівнем виробництва та надійністю. Проте, не зважаючи на ряд переваг, має певні недоліки та поступається такими категоріями як впізнаваність бренду, ціна (інколи) та доля ринку. Важливими питаннями, проблемами, що на них необхідно звернути увагу є ефективність організації збуту продукції та обсяги виробництва, а саме, забезпеченість готовою продукцією.

7. В результаті аналізу було виявлено ряд проблем: нереалізована продукція на складах, низька впізнаваність бренду, відсутність CRM-системи, низький коефіцієнт абсолютної ліквідності, проблема реалізації зайвих виробничих і невиробничих фондів, віджиті та застарілі вектори виробництва.

8. Відповідно, було запропоновано з підвищення конкурентоспроможності підприємства на зовнішньому та внутрішньому ринках:

- щомісячні розпродажі нереалізованої продукції; матеріально вмотивувати відділ продажів відсотком від продажів для підвищення зацікавленості в реалізації товару; участь в міжнародних виставках, форумах та інше;
- інтенсифікація діяльності відділу торгівлі та маркетингу;
- запровадження CRM - системи;
- збільшення грошових коштів на розрахункових рахунках підприємства;
- оновлення основних фондів; зміна технічних та технологічних аспектів виробництва на нові; постійне вдосконалення та зниження матеріаломісткості;
- створення нових векторів виробництва на зміну старим (телекабелі); здача в оренду незадіяних основних фондів, виробничих та невиробничих приміщень;
- постійне планування, контроль та мотивація виробництва і реалізації;

## АНОТАЦІЯ

Слабенко Д.О., «Підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства кабельної промисловості (на прикладі ПАТ «Одескабель»)),  
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності  
292 «Міжнародні економічні відносини» за магістерською програмою  
«Міжнародні економічні відносини»,  
Одеський національний економічний університет  
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є процеси розвитку міжнародної конкурентоспроможності кабельного підприємства. У роботі розглядається сутність та рівні міжнародної конкурентоспроможності підприємства, визначаються економічні чинники, що впливають на міжнародну конкурентоспроможність та методичний апарат оцінювання її рівня.

Проаналізовано зовнішньоекономічну діяльність ПАТ «Одескабель», здійснено аналіз впливу чинників, що сприяють та заважають формуванню конкурентних переваг підприємства. Проведено оцінку рівня міжнародної конкурентоспроможності ПАТ «Одескабель».

Запропоновано напрями підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства, заходи зростання її рівня зокрема шляхом диверсифікації зовнішніх ринків збуту кабельної продукції.

**Ключові слова:** міжнародна конкурентоспроможність, конкурентні переваги, зростання прибутку, ринкові відносини, конкурентне середовище, іноземні ринки.

## ANNOTATION

Slabenko D.O., « Increasing of international competitiveness of the cable industry enterprise (an example of, JSC «Odeskabel»)),  
thesis for Master degree in specialty 292 «International economic relations» under the  
program «International economic relations»,  
Odessa National Economic University  
Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters. The object of the study is the processes of developing the international competitiveness of the cable enterprise. Diploma thesis deals with essence and level of international competitiveness of the enterprise, determines economic factors influencing international competitiveness and methodical apparatus for assessing its level.

The external economic activity of JSC "Odeskabel" was analyzed, an analysis of the influence of factors contributing to and hindering the formation of competitive advantages of the enterprise was carried out. The estimation of the level of international competitiveness of JSC "Odeskabel" is conducted.

Directions of increase of the international competitiveness of the enterprise are offered, measures of increase of its level in particular through diversification of external markets of cable products sale.

**Keywords:** international competitiveness, competitive advantages, profit growth, market relations, competitive environment, foreign markets.